

„Slovenec“ popravil je vsebino razgovora, v kolikor zadeva g. knezoškofa ljubljanskega, in po vsem smo prepričani, da so se podtikali g. knezoškofu neutemeljeni izrazi in nameni, kakeršnih imeti ne more.

Vsa ta dogodba v zvezi z drugimi čini sedanjega pravosodnega ministra pa nam potrjuje prepričanje, da je na tem mestu pravosodne uprave silno in nujno treba nepristranske in veljavne informacije o jezikovnih in političnih razmerah med Slovenci.

Sveta dolžnost iz tega nastane slovenskim državnim poslancem, da to nalogo zvrše pri zopetnem sestanku državnega zbora z ono odločnostjo, kakeršno važnost predmet zahteva.

— Vprašanje ljubljanskega gledališča bilo je minuli četrtek zopet predmet enketne razprave pri deželni odboru. Dognana sta bila dva nadrobna načrta s proračuni stroškov. En načrt izdelal je deželni stavbeni urad, drugega pa celjski arhitekt Walter, katerega je v ta namen minulo jesen najel deželni odbor. Gosp. Walter se ni vdeležil razprave, akoravno je bil v Ljubljani navzoč. Z ozirom na to, je sklenila enketa pod predsedstvom deželnega glavarja, da pretresa oba načrta v posebnem v ta namen izvoljenem pododseku.

Glede Walterjevega načrta, ki se v obče drži denarnih mej stavljenih po sklepu deželnega zbora, navedel je deželni inženir Hrasky dolgo vrsto del, katere se pogrešajo v načrtu Walterjevem. Deželnega stavbenega urada načrt presega ono mejo za okroglo 45.000 gld. Akoravno se nadajamo, da se enketi posreči proračun, kolikor sploh moč znižati, in da se ta še dalje zniža pri oddajanju dela samega, je vendar že danes skoraj nedvomljivo, da je tekoče leto za zgradbo gledališča zgubljeno.

— V Premogokopu v Zagorji je večina delavcev, katerih je 700, minuli ponedeljek odpovedalo delo zahtevajoč višje plače. Neredov do sedaj še ni bilo.

— Provincijala frančiškanskega reda slovensko-hrvatske skupine izvoljen je oče Placid, za gvardijana ljubljanskega samostana izvoljen je oče Evstahij.

— Zastop Vrhniški. Konečno je po dolgih in britkih borbah trška uprava Vrhniška prišla v postavni tir. Potem ko je nastala pravda zaradi zadnjih volitev in je bilo občinsko gospodarstvo zavoženo, morala je vlada imenovati na mesto župana občinskega oskrbnika, morala je konečno tudi razpustiti občinski zastop. Pri novih volitvah doseglo se je toliko zaželjeno soglasje, ki se lepo izražuje pri volitvi župana. Dne 18. t. m. bil je namreč po vladi postavljen dotadanji občinski oskrbnik g. Gabriel Jelovšek z vsemi 33 glasovi izvoljen za župana. Za svetovalce pa so izvoljeni gg. Karol Mayer, Jos. Lenarčič, Jurij Grampovčan, Karol Kotnik, Franc Galle, Jakob Kovač, Jos. Jurca in notar Anton Komatar.

— Imenovanja. Dr. Julijan Kotzmuth, okrajni zdravnik druge vrste premeščen je s Črnomlja v Postojno. Dr. Aug. Sezun imenovan je okrajni zdravnik v Črnomlju. Dosedanji zdravstveni asistent v Kranji dr. Ed. Šavnik

imenovan je za c. kr. zdravnika druge vrste ravno tam. Okrajni živinozdravnik Jos. Zadnikar premeščen je s Črnomlja v Kamnik, za Črnomelj pa je imenovan živinozdravnik A. Folakovsky.

— Petindvajsetletnico duhovništva svojega praznujejo dne 30. julija t. l. duhovniki posvečeni l. 1864. pri svojem tovarišu dr. Sterbencu dekanu v Leskovcu. Znano je, da je dr. Sterbenc pred dovršil na dunajskem vseučilišči juridične študije, ter dosegel doktorat prava, potem še le vstopil v bogoslovje.

— Delavski štrajk v Zagorji. Ravno pred sklepom lista čujemo, da so oblastva za vzdržavanje javnega reda v Zagorji povodom ustavljenega delovanja tamošnjih premogokopov iz Ljubljane naročila vojno pomoč. Ne dvomimo, da bode navzočnost vojakov popolnoma zadostovala, da se vzdrži red med delavci.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarska rodbina in večina ministrov zapustila je Dunaj k odpočitku. Izrekoma naglašalo se je o naučnem ministru Gautschu, trdilo se je, da nastopi trimesečni odpust, — temu naznanilo dodajala se je govorica, da se ne vrne več na svoje mesto. (Slovenci ne bodo žalovali, ako se to vresniči.) Enako čula se je govorica, da se tudi c. k. namestnik štajerski, baron Kübek, poda v pokoj in da mu bode naslednik grof Enzenberg, sedaj sekcijski načelnik v naučnem ministerstvu. Glede naslednika baron Pretis-ovega na tržaškem namestniškem mestu, javljali so dunajski polaradni listi, da se to imenovanje ne bode vršilo tako kmalu, ker je začasno oskrbovanje tega posla po posebnem cesarskem pismu izročeno tamošnjemu dvornemu svetovalcu Rinaldini-ju.

— Z Dalmacije poroča tamošnji „Narodni list“, glasilo hrvatsko narodne večine, o izidu deželno-zbornskih volitev, da se je po njih ojačila narodna večina, akoravno so se avtonomaši Srbi razun Zadra zvezali z lahoni. Hrvatska stranka priborila si je več sedežev, avtonomaši razpolagajo z 8—9 glasovi, lahoni imajo jih 6, hrvatsko narodna večina pa ima 25 do 27 glasov, tako da v vsakem slučaju razpolaga z odločno večino. Glede na to in pa na malo pomenljivost obeh strank manjšine je tudi razumljivo, da je predsedništvo deželnega odbora in zbora vzeto zgolj izmed večine, h kateri spada enako deželni glavar conte Vojnovič, kakor njegov namestnik dr. Bulat. Zborovanje deželnega zbora pričelo se je dne 20. julija in deželni glavar odtvoril je zasedanje z nagovorom, v katerem se je z milimi besedami spominjal velike nesreče, ki je začetkom leta zadela cesarsko hišo in državo po smrti prestolonaslednikovi.

Istra. — Naravno je, da si prizadevajo zmagonosni zastopniki slovanski izbrani v deželni zbor vsaj to doseči, da se na čelo deželnega zbora ne imenuje zagrizen

lahon, temveč zmiren in za to važno mesto sposoben mož, kateri bi bil v stanu zabraniti v zboru prizore strastnih narodnih borb ter vpeljati po moči mirno, vsi deželi koristno delovanje. Lahoni pa si prizadevajo odpraviti posledice njim nepovoljnih volitev ter prete zavreči toliko izvolitev v kmetijskih občinah, da se njim pokaže za volitev v deželni odbor večina te kurije.

Pri teh razmerah je obžalovati, da za cesarskega namestnika še ni imenovan mož trdne volje in stroge pravičnosti, ampak da bode še dalje deloval stari upravni aparat z edino to premembo, da nima na svojem čelu več barona Pretisa.

Česka. — Dalj časa ni bilo dognano, kako hoče postopati staročeška stranka po zadnjih volilnih nezgodah. Sedaj je toliko gotovo, da je zmagala hladnokrvnost in da se ni bati več koraka obupnosti. Staročehi odbili so ponujen jim kompromis z ljudmi, ki ne znajo več, kot volilce slepiti z gladkimi besedami, udrihati po najbolj zasluženih možeh svojega naroda in s tem pot gladiti nasprotnikom, ki si mencajo od veselja roke nad razdvojenostjo v češkem taboru. Pri dveh ožjih volitvah zmagala sta staročeha z neizdatno večino, videti pa je vendar, da tudi glasila vladna spregledavajo, kolikega pomena bi bilo širjenje zanikalnih načel mladočeških, katerim je nehote k veljavi pomagala srednje šolska naredba Gautsch-ova z leta 1887. Dolžnost je toraj vladi popraviti nesrečne posledice one naredbe.

Nemška. Cesar Vilhelm potuje po severnih morjih krog Norveške. Za 10. dan avgusta pa se vrne zanesljivo v Berlin, da sprejme našega cesarja, ki ta dan pride tje z velikim spremstvom, da mu vrne vlansko obiskanje. Naš cesar je Berolinski mestni zastop že naprej naprosil, naj opusti z ozirom na še trajajoč čas žalovanja, vsako slovesno sprejemanje in pa okrašenje mesta. Slabo se podaja Nemškemu časništvu izrekoma glasilu fevdalcev „Kreutz Ztg.“, da ravno sedaj pisari nasproti Avstriji, kakor bi ta ne bila samostojna država in prosta zaveznica Nemške, temveč od te odvisna nemška pokrajna. Pa vsaj celo pri nas doma neka stranka prav brez ovinkov deluje, da bi zveza naša postala taka!

Ruska. — Poslanik Perseani dospel je z Belegagrada v Petrograd — kakor se uradno trdi — z zahvalnim pismom kralja Aleksandra povodom prijaznosti skazane mlademu kralju pri zadnjih svečanostih na Srbskem.

Na zapadni meji pomnožila se je policija za 3000 mož, pa se ima neki tudi drugače vrediti. Na Balkanskem polotoku kažejo se znamenja nastajajočih nemirov po vsih krajih. Videti je, kakor bi se snovale priprave enotno tako, da lahko na mahlej završi krog in krog.

Dolgo čulo se je, da car ne vrne obiska nemškemu cesarju, najzadnje dni pa se trdi, da se to vendarle

zgodí, pa v Nemškem pomorskem mestu in ne v Berlinu.

Političen položaj sploh smatra se stalno za negotov, akoravno ni videti znamenj preteče nevarnosti.

Laška oborožuje s toliko silovitostjo in hitrico, kakor bi stala tikoma pred vojsko. Izrekoma vojna mornarica kaže toliko živahno gibanje, kakor bi se bala jutri napada sovražnikovega. Širi se govorica, kakor bi nameravala francoska mornarica hipoma naskočiti laško mornarico pri Speciji. Da bi se vtrdila omenjena govorica, prijavljajo se nadrobnosti pogodbe med Nemško in Laško. Proglašajo se, koliko vojne je vezana Laška nagloma odposlati na Nemško, ko bi nastala Nemško Francoska vojska in katera naloga za ta slučaj pripada Avstriji.

Te govorice v zvezi z velikimi pripravami na Laškem pričajo, koliki je strah pred bližnjo prihodnostjo. Bog daj, da se ne vresničijo prerokovanja.

Pa še drug strah ima Laška: Trdilo se je, da je za slučaj vojske sv. Oče namenjen zapustiti Rim. Razumljivo je, da tudi papežu sovražna Laška in izrekoma Rim, ve ceniti velikost izgube, ako bi papež dejansko zapustil Rim. Zato pa tudi pišejo listi, da je vlada laška pomnožila straže krog Vatikana, da bi papež skrivej in nagloma ne zapustil Rima.

Francoska. — Zatožba zoper Boulangerja, katero so objavili časniki, kaže kolike hudodelstva zoper državo se mu očitajo. Boulanger odgovoril je na zatožbo z novim manifestom, v katerem ugovarja činom v zatožbi navedenim ter obeta da ga postavijo v 80 okrajih za kandidata pri predstoječih volitvah v okrajne zastope.

Vlada francoska pa je odgovorila s tem, da mu je glede na zatožbo, odvzela pasivno volilno pravico.

Srbska. — Kralj Milan vrne se te dni za nekoliko časa v Beligrad, kjer se ravno pravdajo stranke, ga li hočejo sprejeti prijazno ali sovražno. Opozicija prizadeva si vlado spraviti v zadrege in ptuji, sedaj na Srbskem veljavni vplivi, bivšemu kralju tudi niso naklonjeni. Belogradske brzozav z včerajšnjega dneva nanznanja, da so vrednika Pero Todorovič-a, ki je zavolj žaljenja oblastev obsojen na 30 dni zapora, včeraj prijeli in odvedli v zapor.

V različnih krajih dežele prikazujejo se roparske čete.

Žitna cena

v Ljubljani 13. julija 1889.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 83 kr. — banaške 6 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 30 kr. — soršice 5 gold. 80 kr. — rži 4 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovsa 3 gold. — kr. — ajde 4 gold. 33 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.